



ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правової політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-84

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про Державний бюджет України на 2023 рік
(реєстр. № 8000 від 14 вересня 2022 року)

За дорученням Голови Верховної Ради України від 15 вересня 2022 року Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 26 вересня 2022 року (протокол № 100) поданий Кабінетом Міністрів України проект Закону про Державний бюджет України на 2023 рік (реєстр. № 8000 від 14 вересня 2020 року) та пропозиції органів державної і судової влади щодо потреб фінансового забезпечення у 2023 році.

Конституцією України встановлено, що конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані (частина друга статті 22). Відповідно до частини першої статті 130 Конституції України держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів.

Пунктами 7 та 8 частини п'ятої, частиною сьомою статті 48 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон) визначено, що незалежність судді забезпечується окремим порядком фінансування та організаційного забезпечення діяльності судів, установленим законом і належним матеріальним та соціальним забезпеченням судді. При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу визначених Конституцією України та законом гарантій незалежності судді.

Відповідно до частин першої та другої статті 146 Закону держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів відповідно до Конституції України. Забезпечення функціонування судової влади передбачає: окреме визначення у Державному бюджеті України видатків на утримання судів не нижче рівня, що забезпечує можливість повного і незалежного здійснення правосуддя відповідно до закону; законодавче гарантування повного і своєчасного фінансування судів; гарантування достатнього рівня соціального забезпечення суддів.

У своєму Рішенні від 24 червня 1999 року № 6-рп/99 (справа про фінансування судів) Конституційний Суд України звертає увагу на те, що однією з конституційних гарантій незалежності суддів є особливий порядок

фінансування судів, а важливим механізмом їх забезпечення є встановлений частиною першою статті 130 Конституції України обов'язок держави забезпечувати фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів. Централізований порядок фінансування судових органів з Державного бюджету України в обсягах, які мають забезпечувати належні економічні умови для повного і незалежного здійснення правосуддя, фінансування потреб судів має обмежити будь-який вплив на суд і спрямований на гарантування судової діяльності на основі принципів і приписів Конституції України (абзац третій пункту 2 мотивувальної частини Рішення).

В межах предметів відання Комітет звертає увагу на те, що пунктом 3 розділу «Прикінцеві положення» проекту Закону про Державний бюджет України на 2023 рік пропонується зупинити на 2023 рік дію окремих положень Бюджетного кодексу України, законів України «Про судову експертизу», «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку», «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення», «Про Центральну виборчу комісію», «Про заходи, спрямовані на погашення заборгованості, що утворилася на оптовому ринку електричної енергії», «Про альтернативні джерела енергії», «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії», «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування», «Про енергетичну ефективність», «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», «Про індексацію грошових доходів населення».

У Рішенні Конституційного Суду України від 09 липня 2007 року № 6-рп/2007 (справа про соціальні гарантії громадян) Конституційний Суд України встановив, що зі змісту положень Конституції України та Бюджетного кодексу України вбачається, що закон про Державний бюджет України як правовий акт має особливий предмет регулювання, відмінний від інших законів України – він стосується виключно встановлення доходів та видатків держави на загальносуспільні потреби, тому цим законом не можуть вноситися зміни, зупинятися дія чинних законів України, а також встановлюватися інше (додаткове) правове регулювання відносин, що є предметом інших законів України.

З огляду на це, на думку Комітету слід виключити із проекту Закону про Державний бюджет України на 2023 рік положення про зупинення дії окремих положень законодавчих актів України.

Комітет 16 вересня 2022 року звернувся до головних розпорядників бюджетних коштів з проханням надання свої зауваження до законопроекту про Держбюджет на 2023 рік та пропозицій до його додатків.

До Комітету надійшли пропозиції від Державної судової адміністрації України, Верховного Суду, Верховного Суду України, Конституційного Суду України, Вищого антикорупційного суду, Міністерства юстиції України, Вищої ради правосуддя.

Загальна додаткова потреба головних розпорядників бюджетних коштів у 2023 році становить 21 634 747,4 тис. грн.

Найменування головного розпорядника	Додаткова потреба (тис. грн.)
Державна судова адміністрація України	17 447 524,6
Верховний Суд	348 667,1
Конституційний Суд України	65 641,6
Вищий антикорупційний суд	61 731,0
Міністерство юстиції України	3 648 678,7
Вища рада правосуддя	62 504,4

Заслухавши на засіданні Комітету представників головних розпорядників бюджетних коштів щодо додаткових потреб у фінансуванні, пояснення Міністерства фінансів України, позицію Ради суддів України Комітет вирішив:

1. Запропонувати Комітету Верховної Ради України з питань бюджету виключити пункт 3 розділу «Прикінцеві положення» проекту Закону про Державний бюджет України на 2023 рік, яким передбачається зупинити у 2023 році дію окремих законодавчих актів України.

2. Підтримати пропозиції, надіслані до Комітету органами державної та судової влади, та рекомендувати Комітету з питань бюджету збільшити передбачені у додатку № 3 до проекту Закону про Державний бюджет України на 2023 рік видатки в розмірі 21 634 747,4 тис. грн., згідно з додатком № 1 (додається).

3. Рекомендувати Комітету з питань бюджету додаток № 7 «Розподіл видатків Державного бюджету України на 2023 рік на забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів і установ системи правосуддя» до проекту Закону про Державний бюджет України на 2023 рік затвердити у редакції, запропонованій у додатку № 2 (додається).

4. Представниками Комітету на засіданні Комітету з питань бюджету визначити Голову Комітету Маслова Д.В., Першого заступника Голови Комітету Німченка В.І., заступника Голови Комітету Божика В.І. та голову робочої групи, утвореною в Комітеті, з питань забезпечення належного фінансування судової влади в Україні Демченка С.О.

Голова Комітету

Д.В. МАСЛОВ

